

Pelastakaa Lapset

Resilienssi-hanke

04/2021 – 08/2024

Oikeusministeriön rahoittamassa Resilienssi-hankkeessa **ennaltaehkäistiin väkivaltaista radikalisoitumista ja ekstremismiä** paikallistasolla nuorten osallisuutta vahvistamalla. Hankkeen toimintatapoja olivat nuorisotyöntekijöiden koulutukset sekä nuorten työpajat 13–19-vuotiaille.

Resilienssi-hanke lukuina:

38

paikkakuntaa

863

kohdattua nuorta

1205

koulutettua ammattilaista

114

pakopelityöpajaa

5

syventävää työpajaa

37

ammattilaisten koulutusta

Ota yhteyttä: raditiimi@pelastakaaalapset.fi

Väkivaltainen radikalisoituminen on prosessi, jonka myötä yksilöt päätyvät käyttämään väkivaltaa tai uhkaamaan sillä, kannustamaan siihen tai oikeuttamaan se aatemaailmalla perustellen. **Väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyllä** tarkoitetaan niitä erityisiä toimia, joilla vaikutetaan sellaiseen kehitykseen, joka jatkuessaan voi johtaa yksilöiden ja ryhmien väkivaltaiseen radikalisoitumiseen.

Resilienssi-hankkeessa nuorten ajatuksia ilmiöstä on kerätty pakopelityöpajojen, sekä hankkeen viimeisen vuoden aikana myös syventävien työpajojen kautta. **Pakopelityöpajoissa** ajatuksia on kerätty puolistrukturoidun purkukeskustelun ja vapaaehtoisen palautelomakkeen kautta. **Syventävissä työpajoissa** keskustelua käytiin strukturoidusti ja nuoret kirjoittivat vastaukset kysymyksiin yhdessä vertaisryhmissä.

Syventäviä työpajoja järjestettiin yhteistyössä Tampereen YMCA:n, Helsingin YMCA:n, Suomen Somaliaverkoston Impact Academyn ja Myllypuron yläasteen kanssa.

Syventävien työpajojen aikana pelattiin ensin Resilienssi-hankkeen RadEscape-pakopeli, joka pohjusti nuorille väkivaltaiseen radikalisoitumiseen ja väkivaltaiseen ekstremismiin liittyviä tematiikkoja, ja tämän jälkeen keskusteltiin yhdessä teemoista. Kysymyksiin nuoret vastasivat kirjoittamalla itse vastaukset paperille. Suurin osa vastauksista on kirjattu ryhmissä, mutta osa on myös kirjoittanut ajatuksiaan yksin. Kirjoitusvirheet on korjattu näihin ylös kirjattuihin vastauksiin. Nuorten henkilötiedot ja esimerkiksi heidän kirjoittamansa yksityishenkilöiden nimet on jätetty pois.

Tämän koosteen suorat sitaatit ovat kaikki syventävistä työpajoista, mutta analyysin apuna on käytetty myös pakopelityöpajojen palautelomakkeeseen tulleita huomioita.

Nuorten ajatuksia väkivaltaisesta radikalisoitumisesta

Lähes kaikki nuoret tunnistavat, että näkevät vihapuhetta arjessaan, joko livenä, netissä, tai molemmissa. Vihapuhetta kohtaavat etenkin vähemmistöt: esimerkiksi etnisyyden, seksuaalisen suuntautumisen ja uskonnon perusteella. Vihapuhe ilmiönä linkittyy vahvasti myös väkivaltaiseen radikalisoitumiseen, sillä mikäli vihapuheesta tulee arkipäivää, se voi alentaa kynnystä hyväksyä väkivalta radikaalina toimintatapana.

Miten vihamielisyys ja väkivalta näkyvät nuorten elämässä?

“Aggressiivinen käytös, aikaisempaa rajumpaa.”

“Koulussa väkivaltaa voi näkyä sekä fyysisenä että psyykkisenä. Monet jakautuvat omiin ryhmiin, jolloin jotkut jäävät ulkopuolelle.”

“Jopa siinä, että miten mahdollista omia unelmia ja tavoitteita on tavoitella yhdenvertaisesti. POC-nuorille tämä on vaikeampaa nykyään.”*

“Väkivalta näkyy internetissä esim. tappeluvideoissa.”

“Näkyä koulussa, kaduilla, netissä, töissä, kotona, yleisiloissa, perheissä.”

“Koulussa: oppilaiden kesellä haukkumasanoilla, syrjintää jne.”

“Rasismi, tuloerot, kiusaaminen, erilaisuus, vihakommentit, sivuuttaminen, vandalisointi, pilakuvat, väheksyvä katse, ahdasmielisyys, halveksivaa läppää.”

“Tahallisena ongelmien etsimisenä.”

“Sosiaalisessa mediassa mustavalkoiset postaukset.”

“Netissä = cyber bullying. Sitä näkyy kuvien jakamisessa.”

“Väkivalta näkyy myös ihmisten mielikuvissa.”

Pelastakaa Lapset

Nuorten ajatuksia väkivaltaisesta radikalisoitumisesta

Negatiivisesti nuorten hyvinvointiin vaikuttavat monenlaiset asiat, mutta useimmiten nuoret nostivat esille yksinäisyyden haitallisimpana tekijänä. Myös esimerkiksi perheiden taloudellinen ahdinko, sosiaalisessa mediassa vaikeasti saavutettavien asioiden normalisointi (esim. kalliit vaatteet), sekä yleinen maailmantila nostettiin esiin useissa vastauksissa.

Mitkä asiat vaikuttavat negatiivisesti nuorten hyvinvointiin tällä hetkellä?

“Mielenterveys.”

“Päihteiden käyttö, rahapula, perhe ja perhesuhteet, mielenterveys, uskonto, vammaisuus tai muu synnynnäinen haaste.”*

“Varallisuudet, perhetilanteet.”

“Sosiaalinen media, taloudellinen ahdinko, erilaisuus, yksinäisyys. Teknologia kasvattaa lapset.”

“Some, koulun stressaaminen, huono kouluruoka, nukkumisen puute.”

“Kiusaaminen, ahdistelu, netissä pahat kommentit vaikuttavat nuorten oloon.”

“Mielenterveyden paheneminen, unenpuute, väkivallan kokemus.”

“Riittämätön vapaa-ajan tekeminen.”

“Maailmantila, ikävät uutiset, korona, taloudellinen tilanne.”

“Tunteiden hallinta ja taidot käsitellä pettymyksiä.”

Pelastakaa Lapset

Nuorten pohtiessa, mikä parantaisi heidän turvallisuuden tunnettaan, nousi esille etenkin turvallisten aikuisten läsnäolon merkitys. Nuorille on tärkeää, että niin omat huoltajat, opettajat, kuin muutkin heidän kanssaan vuorovaikutuksessa olevat aikuiset ymmärtävät heitä, heidän kulttuuriaan, ja ovat oikeasti kiinnostuneita. Nuoret toivovat, että kaikki tilat aina koulusta vapaa-aikaan ja töihin olisivat turvallisia kaikenlaisille nuorille, ja että eri vähemmistöryhmiin kohdistuviin ennakkoluuloihin puututtaisiin rakenteellisella tasolla.

Iso osa nuorista liputtaa myös mielenterveysavun saannin helpottamisen puolesta.

Lisäksi mm. perheiden taloudellinen ahdinko vaikuttaa nuorten hyvinvointiin negatiivisesti, ja jotkut nuoret kokevatkin, että perheiden taloudellinen tukeminen voisi ennaltaehkäistä myös radikalisoitumista. Myös muu vanhemmuuden tukeminen voisi heidän mielestään ennaltaehkäistä radikalisoitumista.

Mikä parantaisi nuorten hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta ja ennaltaehkäisisi radikalisoitumista?

“Mielenterveysavun saanti helposti.”

“Aikuisten läsnäolo.”

“Perheiden taloudellinen tukeminen.”

“Jos olisi enemmän turvallisia tiloja nuorille ajanviettoon.”*

“[Pitäisi] tehdä yhteistyötä kaikkien ihmisryhmien kanssa, jotta vakavia kiistoja ei synny ja tullaan toimeen paremmin.”

“Pienemmät luokkakoot.”

“Yhdenvertaisuus.”*

“Aikuiset oppivat mielenterveydestä ja vuorovaikutustaitoja kommunikoida lapselle.”

“Yhteisymmärrys.”

“Erialaisten kulttuuristen aktiviteettien järjestäminen, joissa ihmiset voivat oppia uusia asioita eri taustaisilta ihmisiltä.”*

Pelastakaa Lapset

Kaikissa syventävien työpajojen ryhmissä tunnistettiin, että nuoret näkevät väkivaltaa ja vihamielisiä asenteita arjessaan toistuvasti. Nuoret toivat esille, että väkivaltaa ja vihapuhetta saattaa kohdata kaikilla elämänalueilla: koulussa, kaduilla, netissä, töissä, harrastuksissa, kotona ja jopa perheissä. Etenkin vähemmistöihin kuuluvat nuoret kohtaavat itseensä kohdistuvaa vihapuhetta elämässään, ja he toivovatkin myös enemmän tiloja, joissa BIPOC- ja LGBTQ+ -nuoret kokisivat olonsa turvalliseksi. Nuoret myös toivovat, että esimerkiksi kouluissa opetettaisiin enemmän muista kulttuureista, jotta tietämättömyys ei pahentaisi vihamielisiä asenteita.

Sosiaalisen median vihamielinen sisältö ja sen leviäminen nähdään yhtenä syynä nuorten huonovointisuuteen, mutta niin myös toisaalta sellainen sisältö, joka luo epärealistisia odotuksia esimerkiksi ulkonäöstä, varallisuudesta ja muusta, mitä voi odottaa elämältä. Monet nuoret nostivat myös esille, että helpompi pääsy mielenterveyspalveluihin, sekä muu tuki hyvinvointivaltiolta (esim. perheiden taloudellinen tukeminen) suojaisivat myös nuorten hyvinvointia paremmin.

Kaikki nuoret nostavat myös esille turvallisten aikuisten läsnäolon merkityksen ja toivovat, että heitä olisi arjessa enemmän. Esimerkiksi opettajien ja nuoriso-työntekijöiden rooli vihamielisten asenteiden ennaltaehkäisyssä nostettiin esiin useaan otteeseen.

Onkin hyvä aina muistaa, että on meidän jokaisen tehtävä ehkäistä vihamielisiä asenteita ja luoda turvallista kasvu ympäristöä lapsille ja nuorille.

Tämä selvitys on julkaistu osana Oikeusministeriön rahoittamaa Resilienssi 3 -hanketta.

Työryhmä: Mira Pohjanrinne ja Matti Mikkonen

©Pelastakaa Lapset, 2024

Ollaan yhteydessä: raditiimi@pelastakaalapset.fi